

акціонери, зазвичай, повністю підконтрольні, що не забезпечує їхню незалежність і призводить до ігнорування прав міноритарних акціонерів і зацікавлених сторін.

За відсутності механізмів контролю аутсайдерів (кредитори, дрібні акціонери) над інсайдерами (вище керівництво, акціонери з контрольним пакетом акцій), вони й інші учасники корпоративних відносин, включаючи персонал, не беруть активної участі у формуванні й діяльності вищих керівних органів акціонерних товариств, і майже не здатні впливати на діяльність корпорацій. Відповідно існують проблеми з виплатою міноритарним власникам дивідендів, а орендодавцям платежів за користування земельними й майновими паями.

Висновки та пропозиції. Для підвищення рівня довіри до акціонерних товариств у суспільстві корпоративне управління має спиратися на концепцію соціальної відповідальності за ухвалені рішення й діяльність компаній перед акціонерами, орендодавцями, найманими працівниками, постачальниками, споживачами продукції, фінансовими посередниками й сільськими громадами.

Використана література:

1. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI, чинний у поточній редакції від 17.10.2019 р., підстава 132-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

2. <https://www.pressreader.com/ukraine/the-ukrainian-farmer/20170612/283403421737527>.

Скрипчук П., д.е.н, проф.,
Трохлюк Т., к.е.н.,
Шпак Г., к.е.н.
 НУВГП, м. Рівне, Україна

ІННОВАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ

Вступ. Останні п'ять років український аграрний сектор став одним з головних точок зростання економіки України. Водночас обсяг валової продукції в агросекторі України значно менший у порівнянні з іншими країнами зі схожою за розміром територією. Наприклад, валова продукція у галузі рослинництва в Україні у 2018 році становила 6,4 млрд євро, водночас, в Іспанії це було 25,7 млрд євро, у Франції - 42,4 млрд євро. Однією з причин такої ситуації є низький рівень використання бізнесом та державними органами сучасних технологій, які допомагають значно підвищити ефективність та продуктивність землеробства та аграрного сектору як за традиційними так й за органічними технологіями. Передусім, використання супутникових технологій, які допомагають краще визначити, де, коли і яку культуру варто садити, кому саме надавати підтримку, та краще контролювати, що насправді відбувається у вирощуванні сільськогосподарської продукції та у використанні земель.

Основний текст. Важливо, що наразі такий інструмент є доступним для всіх користувачів (оскільки супутникові дані є відкриті), а його точність та швидкість отримання даних весь час підвищується. До основних положень створення такої системи інформації є використання багатопільових кадастрів належать, які

характеризуються: мультиспрямованістю, мультизастосовністю, інтегрованістю, розподіленістю, масштабованістю. Методологічну основу вирішення науково-практичних завдань реалізації кадастрових ГІС складають: сукупність відкритих систем з чітко визначеними уніфікованими структурними компонентами, програмними сервісами зі стандартизованими інтерфейсами взаємодії та наборами вхідних і вихідних електронних документів; детальні технічні специфікації сучасних міжнародних стандартів і міжнародних проектів; найсучасніші та перспективні технології програмування й інформаційної взаємодії; апробовані, безкоштовні та надійні програмні засоби з відкритими кодами [1, 2].

На електронну карту України можна накладати будь-які інформаційні шари. Наразі додані інформаційні шари про рельєф, якість ґрунту та оцінку землі. Але, крім цього, можна накладати і бази іншого роду, наприклад, придатність для органічного землеробства, еколого-економічна оцінка ефективності використання земель, віртуальна вода, дороги та інженерні комунікації тощо.

Сучасний картографічний сервіс GISFile дозволяє виконувати оперативний моніторинг за технікою, формувати статистичну інформацію в реальному часі про фактичну витрату посівного матеріалу, добрив і обсязі зібраного врожаю. Сервіси іншої компанії – «Студія аграрних систем» пропонують обчислення індексу NDVI на основі знімків в роздільній здатності 0,5 – 0,3 м/піксель. Іншим сервісом є «EOS Crop Monitoring». Це комплекс програмного забезпечення, яке є помічником у моніторингу стану полів, моделюванні врожайності, а також спостереженні за опадами і температурою в режимі реального часу. Також є низка додатків на Google Play [3 - 7].

Впровадження комп'ютерних технологій дозволяє не тільки значно спростити формування інформаційних баз даних і понизити вірогідність виникнення помилок, але і впровадити нові методи підтримки ухвалення управлінських рішень на основі аналізу даних. Так, наприклад, поширено наскладуючи лімітуючі фактори для вирощування органічної продукції в цілому або окремих культур на території окремої області (району, територіальної громади), можна визначити землі, які інвестиційно-привабливі для органічного виробництва. Крім того, для інвестора потрібна буде інформація внаслідок проведення процедури екологічного аудиту.

З метою залучення інвестицій та розвитку соціально відповідального бізнесу на селі, фермерам, які планують розпочати або розвивати органічне виробництво, необхідно забезпечити повний комплекс інформації про земельні ресурси з використанням ГІС-технологій. Запропонований алгоритм визначення інвестиційно привабливих земель з використанням ГІС-технологій (рис. 1) передбачає поступове нашарування тематичних карт, що дозволить максимально врахувати всі ризики при організації виробництва органічної продукції.

Розробка таких інформаційних баз на рівні районних або селищних рад (ОТГ), окремих господарств тощо, дозволить на аукціоні значно дорожче продати право оренди на такі землі; поповнити бюджет громади; сприяти розвитку в регіоні бізнесу, що допоможе створити нові робочі місця, забезпечити сталий

розвиток регіону. Для інформаційного забезпечення перехідного періоду та підтримки ведення органічного агровиробництва розроблена модель структури геоінформаційно-аналітичної системи (ГІАС) органічного землеробства на державному рівні та запропоновані основні етапи її реалізації на рівні окремих агропідприємств. ГІАС повинна включати такі складові як інформаційне, технічне, програмне, математичне, організаційне і правове забезпечення. Необхідним є подальше практичне впровадження моделі структури геоінформаційно-аналітичної системи органічного землеробства на локальному та регіональному рівнях для активізації і постійної підтримки інформаційно-консультаційної роботи із питань впровадження та підтримки системи органічного землеробства. Запропоновані інші сервіси, що допомагає скласти апікаційні карти. З ними можна вносити різні добрива на окремі ділянки поля, підвищуючи врожайність. Інформативним також буде електронна карта паїв і прикріплена до її документація тощо.

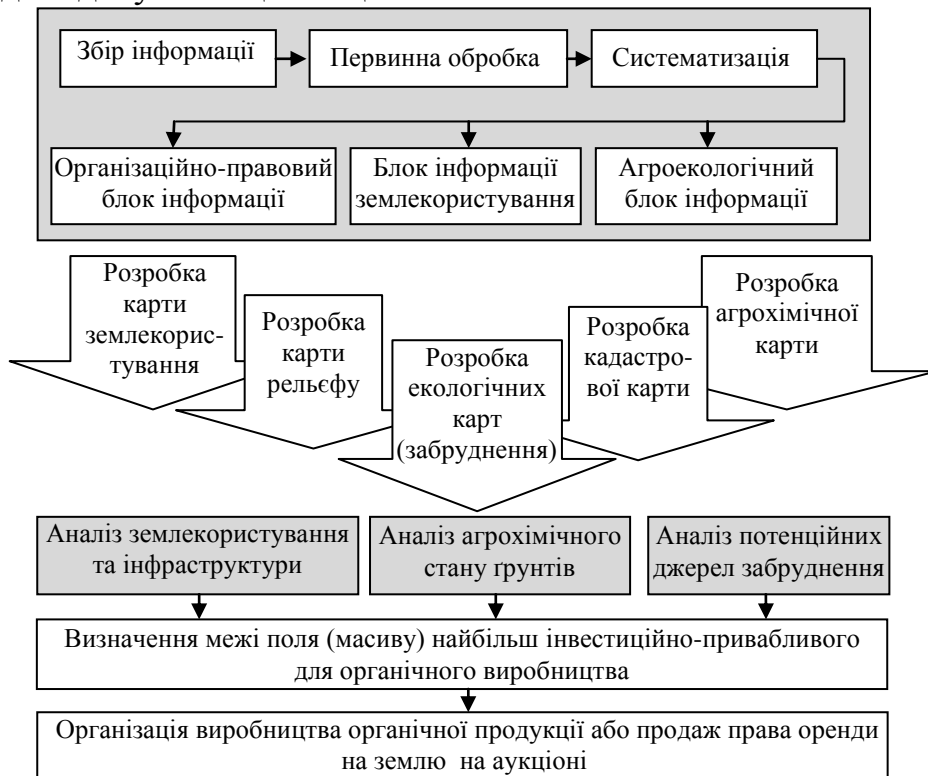

Рис. 1. Алгоритм визначення земель інвестиційно привабливих для організації виробництва органічної продукції з використанням ГІС-технологій

Висновки та пропозиції. На рівні країни або регіонів є необхідність створення інформаційно-комунікаційної платформи для розвитку органічного виробництва від вибору земельної ділянки до організації збуту продукції, що систематизує інформацію на одному веб-ресурсі з метою збільшення площ органічного виробництва, як найбільш оптимального способу землекористування, відновлення якості і з дорожчання вартості сільськогосподарських земель. Завдяки виконанню розробки та впровадженню в подальшому її результатів буде забезпечено синергетичний соціо-еколого-економічний ефект для суспільства та навколишнього природного середовища, а саме: вибір земельних ділянок для

органічного землекористування, використання системи рекомендацій щодо організації перехідного періоду до органічного землекористування, вибір оптимальних сільськогосподарських культур відповідно до якості земель, он-лайн консультування та е-калькулятора для економічного обґрунтування вирощування сільськогосподарських культур та подальше наукове обґрунтування ведення органічного виробництва. На, нашу думку, така платформа зменшить витрати для переходу одного суб'єкта господарювання до 20%.

Використана література:

1. Узнать всю правду: как повысить производительность ... Електронний ресурс. Доступно за адресою <https://biz.liga.net> › [prodovolstvie](#) › [opinion](#) › [uz...](#)
2. Geo-management in organic agriculture. Monografia viacerých autorov. Editors: Professor Skrypchuk P., Ukraine, Jozef Zat'ko, PhD. MBA., Honor. Prof. mult., Slovensko. Vydavateľ: Európsky inštitút ďalšieho vzdelávania, Za Humnami, Podhajska, Slovensko, 2019. – 284 s.
3. Геоінформаційна система "Відкритий доступ". Електронний ресурс. Доступно за адресою. <http://openenvironment.org.ua/>
4. Публічна кадастрова карта України... Електронний ресурс. Доступно за адресою <https://map.land.gov.ua>
5. Геоінформаційна система "Відкритий доступ" Моніторинг навколишнього середовища і антикорупційні розслідування. Електронний ресурс. Доступно за адресою <http://openenvironment.org.ua/>
6. GIS 6 Agro - Компания ШЕЛС... Електронний ресурс. Доступно за адресою shels.com.ua › [gis6agro](#)
7. EOS Crop Monitoring - a new farm software for agriculture. Електронний ресурс. Доступно за адресою. <https://eos.com> › [eos-crop-monitoring](#)

Стадник В., д. е. н., професор,
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ
НА ПІДПРИЄМСТВІ З ПОГЛЯДУ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Підтримання сталої позитивної економічної динаміки вітчизняних промислових підприємств в умовах зростання відкритості простору економічної діяльності є надзвичайно важливим завданням – особливо для тих підприємств, які вимушені радикально перебудувувати свої виробничі системи і бізнес-процеси, плануючи виходити на ринки ЄС. Перебудова необхідна для приведення виробничих процесів і систем до міжнародних стандартів діяльності, що об'єктивно потребує від підприємства інноваційних змін – взаємоузгоджених за функціональним змістом, масштабністю і протяжністю в часі та збалансованих за витратами і очікуваною результативністю. Вирішення цього завдання потребує також певних (а іноді й суттєвих) змін у роботі з партнерами та споживачами, що може значно погіршити ритмічність поточної діяльності. І чим радикальнішими